

PROLOGI

RANNALLA MEREN VEHMAS TAMMI
TAMMESSA KETJU KULTAINEN
YÖTÄ PÄIVÄÄ VIISAS KISSA
KETJUSSA KIERTÄÄ TAMMEN SEN
KÄY OIKEALLE - LAULUN LAULAA
KÄY VASEMPAAN - TARUN TARINOI

IHMEITÄ KUULKAA! HIISI KULKEE
JA TUOLLA VEDENEITO ON
OUDOILLE TEILLE JÄLJEN JÄTTI
ELÄINTEN PARVI TAVATON.
KAS KUMMAA, KANANJALKA-MÖKKI,
EI OVEA, EI IKKUNAA!
AAVEITA TÄYNNÄ METSÄT, LAAKSOT
JA AAMUNKOISSA VYÖRYY AALLOT
RAUHAISSAAN HIEKKAPOUKAMAAN.
ULJAITTEN SOTUREITTEN JOUKKO
MERESTÄ NOUSEE RIVEITTÄIN
JA HEIDÄN KANSSAAN VEDEN UKKO.
KUNINKAANPOIKA PIKIPÄIN
SAI JULMAN TSAARIN VANGIKSEEN.
PILVISSÄ KULKEE KANSAN NÄHDEN
VELHO, KANTAA SANKARIN
YLITSE MAAN, METSÄINKIN.
TYRMÄSSÄ RIUTUU PRINSESSAINEN
ON SUSI PALVELIJANAAN
HUHMARI KULKEE, NOITA-AKKA
SE SINNE TÄNNE KULJETTAA
JA PEIKKO VAHTII AARTEITAAN.

- TUO KAIKKI TUOKSUU VENÄJÄLLE!
MÄ SIELLÄ OLIN, VODKAA JOIN!
RANNALLA VEHRÄÄN NÄIN TAMMEN,
SEN ALLA ISTUIN, KUUNTELIN,
KUN KERTOILI TUO VIISAS KISSA.

1. LAULU.

JA TARUN MUISTAN, KUULKAAHAN,
SEN TEILLE TÄSSÄ TARJOAN.
TARINAA AIKAIN MENNEITTEN
JA PÄIVÄIN TAAKSE JÄÄNEIDEN.
MITEN KERA POTRAIN POIKAIN
JA YSTÄVÄIN VLADIMIR JUHLII,
HÄN LOISTAA NIIN KUIN AURINKOINEN.
NUORIMMAN NAITTI TYTTÄREN
ULJAALLE RUSLAN-RUHTINAALLE.
KOHOTTAA RASKAAN SIMATUOPIN
NUORENPARIN ONNEA TOIVOTTA.
- KAS SILLOIN PIDOT KAUAN KESTI,
EIVÄT KIERTÄNEETKÄÄN PIKAISESTI
NUO KIPOT, MALJAT HOPEISET
OLUEN, VIININ TÄYTTÄMÄT.

JA RIEMU KUMPUS SYDÄMISTÄ
JA KUOHUI VAAHTO MALJOJEN.
- KANTOIVAT NIITÄ EDESKÄYVÄT
KUMARTAIN EESSÄ VIERAIDEN.
JA SULI YHTEEN SORINAKSI
HÄLINÄ JOUKON ILOISEN.
KAJAHTI SILLOIN LAULUN ÄÄNI,
SÄVELET GUSLI-SOITTIMEN.
VIERAAT VAIKENEVAT - BAJAN LAULAA
JA KUNNIATA KUULUTTAA
ULJAAN RUSLANIN, IHANAN LJUDMILAN,
- SEPPELÖIDYN, - LELIN SOLMIMAN.

RUSLANIN RINTAA KIIHKO RAASTAA,

EI SYÖ, EI JUO MIES LEMMEKÄS.
HÄN VILKUILEE VAIN RAKKAINANTANSA
EI POLTTAVALTA INNOLTANSA
RAUHAA SAA - LASKEE JOKA HETKISENKIN!

SYNKKÄNÄ HÄNTÄ SILMÄILEE
KESKELLÄ HÄLISEVÄN JOUKON
KOLMIKKO NUORTEN SANKAREIDEN.
PYSÄHTYY KIERTO MALJOJEN JA PIKAREIDEN
HEIDÄN ETEENSÄ, EI KUULE BAJAN-LAULAJAA
TUO JOUKKO, SYNKKÄNÄ VAIN ETEEN TUIJOTTA.

NUO KILPAILIJAT RUSLANIN
SISÄÄNSÄ KÄTKEVÄT ONNETTOMAT
LEMPENSÄ KATEUDEN, VIHAN MYRKYNKIN.
ROGDAI ON YKSI, SOTAURHO TUO
JOKA MIEKANISKUIN RAJOJA
SIIRSI RIKKAAN KIEVIN.
FARLAF ÖYKKÄRI ON TOINEN'
MIES JUHLIJANA MELKOMOINEN
TAISTOISSA HUOMAAMATTOMIN.
KOLMAS NUORI INTOMIELI
KASAARI-KAANI ON, RATMIR.
EIVÄT MUIDEN JUHLATUNNELMAA
NUO SYNKÄT JUROTTAJAT JAA.

VAIKENEE LAULU. VIERAAT NOUSEVAT
JA RYHMISSÄ JATKAVAT JUTTUJAAN.
JOKU MORSIUSPARIA TUIJOTTA:
MITEN MAAHAN KATSOO NEITONEN
KUIN OISI ALAKULOINEN, -
RIEMUSTA LOISTAA SULHANEN!
YÖN HÄMÄRÄ JO MAILLE HIIPI,
- ON KOHTA SYNKKÄ SYDÄNYÖ.
VÄSYTTÄÄ VIINI PAJARITKIN,
JO KOTIINLÄHDÖN HETKI LYÖ.
JO NUORIKKOA KAUNOKAISTA
HÄÄVUOTEEN LUOKSE SAATELLAAN,
JO SAMMUU SOIHPUT KAMMIOISTA
YÖLAMPPI VAIN LUO HOHDETTAAN.
PIAN KOITTAVA ON HETKI ONNEN,
PIAN LEMPI JAKAA LAHJOJAAN,
KUN LATTIALLE SEN KADEMIELET ESTEET
- VAATTEET - VALAHTAA.
OI, KUULKAA KUISKAILUJA LEMMEN
JA SUIHKAILUA SUUKKOSTEN
KUN KAINOSTELEEE NEITONEN,
VAAN VÄHEMMÄN JO, SULHANEN
NYT KOITTAVAN JA TUNTEE RIEMUN,
NYT SE HETKI ON KUN...SILLOIN
KUULUU JYRINÄÄ, LAMPPI LEIMAHTAA,
HIIPUU, SAMMUU, SAVUAA.
MAA VAVAHTAA!
RUSLANIN SYDÄN JÄHMETTYY!
JA HILJAISUUDEN UHKAAVAN
KOLMESTI SÄRKEE OUTO ÄÄNI
JA TUMMEMPANA PIMEÄÄKIN
HÄMYSSÄ JOTAIN VILAHTAA.
RUSLAN PYSTYYN KAVAHTAA!
KASVOILLE TIHKUU KAUNON HIKI.
KAUNOISSAAN VIERTÄÄN HAMUAA -
VAIN SYNKKÄ PIMEYS ON LIKI!
VOI TUSKAA - RAKKAIN POISSA ON.
LJUDMILAA EI, VAIN TYHJÄÄ ILMAA
HÄN TAPAILEE, POIS PUOLISON
RIISTÄNYT OUTO VOIMA ON!

JOS JOKU KÄRSII LEMMEN TUSKAA
JA KAIKKI TOIVE TURHAA ON,
SE - RAKKAAT YSTÄVÄT - ON KURJAA

EI ELO SENTÄÄN MAHDOTON.
VAAN JOS JÄLKEEN PITKÄIN VUOTTEN
ON RAKKAANSA SAANUT VIERELLEEN
KAIPUUNSA KOHTEEN OMAKSEEN,
SITTEEN ÄKISTI MENETTÄÄ - MÄ NIIN
MIELUUMMIN HENGEN HEITÄISIN!

HENGISSÄ RUSLAN ON
JA MITÄ TEKEE SUURIRUHTINAS?
KUIN SALAMAN OIS ISKEMÄNÄ
VÄVYYNSÄ SUUTTUU VALTIAS!
ETEENSÄ KUTSUU SULHON, HOVIN.
- LJUDMILA MISSÄ? - TIUKKAA KOVIN.
RUSLAN EI VASTAA. - YSTÄVÄNI,
OVAT ANSIONNE MIELESSÄNI.
KEN TYTTÄREN TUO TAASEN MULLE?
HÄNELLE, - JA HÄPEÄKSI SULLE,
KUN VARJELLUT ET VAIMOAS, -
HÄNELLE KUULUU PUOLIKAS
VALTAKUNTAA, PRINSESSANI!
KEN LÄHTEE SIIS, OI YSTÄVÄNI?

- NO MINÄ! - HUOKAISEE RUSLAN
JA SAMOIN HUUDAHTAVAT
ROGDAI, FARLAF JA RATMIR-KAANI.
- NOUSEMME RIEMUIN SATULAAN,
ETSIMME KAUTTA KOKO MAAN.
POIS VIVYTYYS! ME LÄHDETTÄÄN
SUN TYTÄRTÄSI ETSIMÄÄN!

NIIN LÄHTEVÄT HE NELISIN.
ON MIELI MAASSA RUSLANIN.
MENETYS ARMAAN PUOLISON
JO MUSERTANUT MIEHEN ON.
NIIN KANNUSTAVAT RATSUJAAN
HE PITKIN DNJEPRIN RANTAMAA
JA PEITTYVÄT PIAN PÖLYPILVEEN,
EI HEITÄ PIAN VOI EROITTA.
JA KAUAN SEISOO YKSINÄÄN
AROA KATSELLEN
SUURIRUHTINAS KATSEELLAAN
HEITÄ SEURATEN.

NIIN KILPAILIJAT YHTÄ MATKAA
TUON PÄIVÄKAUDEN RATSASTAA.
IDÄSTÄ DNJEPRIN LOIVAA RANTAA
YÖN TUMMUUS ALKAA VARJOSTAA.
USVA LEIJUU YLLÄ DNJEPRIN,
HEVOSTEN AIKA LEVÄHTÄÄ.
VUOREN JUURELLA RISTEÄÄ
TIE TOINEN TIELTÄ LEVEÄLTÄ.
- NYT EROTKAAMME! - HUUTAA URHO,
- JÄÄKÄÄMME HALTUUN KOHTALON!
TÄSTEDES KYLMÄ TERÄS - MIEKKA -
MUN AINUT KUMPPANINI ON!

NYT OLET YKSIN, RUSLAN RUKKA.
ON ARO LAAJA, HILJAINEN.
LJUDMILA, JÄRKYTYKSEN HÄÄYÖN
VAIN PAINAJAISTA UNIEN.
KYPÄRÄSI SILMIKON JO KOHOTIT,
SUITSET LÖYSÄT ON.
RATSUSI ASTUU VERKALLEEN
JA MIELESTÄSI HILJALLEEN
POIS HÄIPYY KAIKKI TOIVO. USKO...

ÄKKIÄ NÄKY Y SANKARIN EDESSÄ LUOLA,
VALO LOISTAA. SITÄ KOHTI SUUNNISTAA
NYT SANKARIMME, KÄY ALLE HOLVIKALLION
JA MITÄ SAA

HÄN NÄHDÄ?
SIELLÄ VANHUS ON,
TULI PALAA EDESSÄÄN,
VIISAS KATSE, PARTA HARMAA,
TUTKII KIRJAA IKIVANHAA
NIIN TARKKAAVASTI, MIETTEISSÄÄN.
- OI TERVE SULLE, POIKASENI,-
VANHUS TERVEHTII JA HYMÄHTÄÄ:
- ELELIN TÄÄLLÄ YKSIKSENI
JO KAKSI VUOSIKYMMENTÄ.
NYT SE PÄIVÄ TULLUT ON
ODOTTAMANI, KOHTALON
KUN JOHTAMA SAAVUIT TÄNNE.
ISTUUDU, RUSLAN! MUA KUUNTELE!

LJUDMILAN MENETIT,
SE MIEHUUTTASI MASENTAA.
EI PAHAN VALTA IKUINEN.
USKO, LUOTTAMUS
SEURALAISESI OLKOON,
POIS MASENNUS.
ULJUUTESI MIEKAASI SAA
PÄIN PAHAN VOIMAA JOHDATTA!

TIEDÄKIN, RUSLAN, SINUA LOUKKASI
TUO ILKEÄ VELHO TSERNOMOR.
YÖN VUORTEN HÄN ON VALTIAS
JA RYÖSTELIJÄ KAUNOTARTEN.
EI HÄNEN ASUINPIIRIÄÄN
IHMINEN NÄHNYT YKSIKÄÄN.
MUTTA EI HÄTÄÄ, NUO
HÄIJYT JUONET SINÄ VOITAT
PERILLE PÄÄSET, KIERO NOITA
SAA LOPUN SINUN MIEKASTAS.
VAAN MITEN KAIKKI TAPAHTUUKIN
SE OMASSA ON VALLASSAS!

LANKEAA POLVILLEEN RUSLAN,
VANHUksen KÄSIÄ KIITOLLISENA
SUUTELEE.
TAAS HÄNELLE MAAILMA AUKEAA,
TAAS HÄNELLE ELÄMÄ HYMYILEE.
HÄN VIRKISTYYKIN, HUOLET HAIHTUU -
SITTEN ÄKISTI TAAS KASVOILTANSA
KALVEKKAKSI VAIHTUU.
- HUOLESI SYY ON SELVÄ AIVAN, -
RAUHOITTELEE VANHUS, -
HELPOSTI KARKOITAN TUON VAIVAN.
KAUHISTAA
SINUA VANHAN VELHON RAKKAUS,
EI HUOLTA. NEIDON KUNNIAA EI SAA
TUO VANHA LURJUS, POIS MASENNUS!
VOI PEIKKO TAIVAANRANNAN
TÄHDET PUDOTTA,
KUUN JÄRKYTTÄÄ
RADALTAAN, VAAN AIKAA,
SEN VOIMAA VASTAAN
MAHTINSA VAILLE VALTAA JÄÄ!
ON VARTIJA TUO INTOMIELI
OVIEN JA LUKKAIN ANKARAIN
VANKINSA, KAUNIIN NEITOKAISEN
MITÄTÖN KIUSANHENKI VAIN.
HÄN NEIDON YMPÄRILLÄ
PYÖRII, LIEHUU,
OSAANSA VOIHKII SYNKEÄÄ.
VAAN JALO SANKARI, AAMU KOITTA.
ON MEIDÄN AIKA LEVÄHTÄÄ.

HEITTÄYTYY SAMMELEELLE RUSLAN
VIERELLE TULEN LÄMPIMÄN

UNESTA LOHDUTUSTA TUSKAAN
HÄN ETSII, HUOKAA, KÄÄNTYILEE,
LOPULTA PYSTYYN HYPÄHTÄÄ,
HUUDAHTAA:
- EN, ISÄ-KULTA, UNTA SAA.
EI SUO TÄÄ TUSKA UNOHDUSTA.
VIISASTA SUO MUN KERTOMUSTA
LISÄÄ KUULLA. ANTEEKSI ANNA
KYSYMYS TÄÄ:
KEN OLET, JALO VANHUS,
MISTÄ TULET JA VUOKSI MINKÄ KOHTALON
ERÄMAA TÄÄLLÄ ASUNTONAS ON?

NAURAHTAA VANHUS HYMÄHTÄEN.
- MAANI KAUKAISEN
JO UNOHDIN MINÄ,
SYNTYPERÄLTÄNI SUOMALAINEN,
ASUJA LAAKSON SYRJÄISEN.
MÄ SIELLÄ HUOLETONTA NUORUUTTANI ELIN
KYLÄNI KARJAA PAIMENTELIN
KULKIJANA KUUSIMETSÄEN
JA KALLIOITTEN, NIITTYJEN.
ELOA TUOTA RAUHAISAA
EI MULLE SUOTU KAUEMPAA.
LÄHELLÄ KYLÄÄ, KOTIANI,
NAINA ELI, SANOTTIIN
KAUNIIKSI TYTTÄRISTÄ HÄNTÄ.
OLIKIN AIKA AAMUINEN
KUN TORVEANI SOITELLEN
LAUMAANI METSÄLLE AJAEN
KEDOLLA KUKKIA POIMIVAN
NÄIN NEITÖSEN IKI-IHANAN.
OI JALO SANKARI, SE OLI NAINA!
KÄYN LÄHEMMÄKSI KATSOMAAN
JA KOHTALOKKAAN POLTTEEN SAAN.
ISKI LEMMEN NUOLI SYDÄMEEN
JA TUNSI RIEMUN TAIVAISEN,
SENTÄÄN TUSKAN RINTAA RAASTAVAN.
KUN KULUI TUOSTA PUOLI VUOTTA
ARASTI HÄNELLE TUNNUSTAN:
NAINA, SINUA RAKASTAN!
MUN TUNNUSTUSTA ARKAA TUOTA
HÄN KOPEANA KUUNTELEE,
VAIN KAUNEUTTAAN MITTAILEE
NÄIN PENSEÄSTI VASTATEN:
SINUA, PAIMEN, LEMMI EN!

TYLYLTÄ, VIERAALTA, TUNTUI MINUSTA
SILLOIN KOTINI; PELLON, METSÄT,
VARJOT LEHTOJEN.
ILOISET LEIKIT PAIMENTEN
EIVÄT TUONEET LOHDUTUSTA.
RINNASSA, PAIKALLA SYDÄMEN,
PAINOI RASKAS MÖYKKY MUSTA.
NIINPÄ PÄÄTINKIN
MEREN SYNKÄN SYÖVERIN
YLITTÄÄ KERA MONEN TOVERIN,
SOTAMAINEN SAAVUTTAAN,
NÄIN KORSKAN NAINAN TAIVUTTAAN.
TOVERINI, KÖYHÄT KALASTAJAT,
METSÄMIEHET,
VEIN VAARAN, KULLAN HANKINTAAN.
SAI KUULLA TYYNI SEUTU TÄÄ
SILLOIN KALSKEEN KALPOJEN
JA ÄIDIT, LESKET ITKIEN
SAIVAT SURRA, KUN KERA SUOMEN SOTURIN
VUOSIKAUDET NÄITÄ MAITA, TANTEREITA
HURMEVERIN KASTELIN.

MAINEENI KASVOI, HURJUUTENI

KUNINKAITA KAUHISTAA,
KUN EDESSÄ POHJOISTEN MIEKKOJEN
SOTURILAUMAT LAKOAA.
ME RIEMUIN, RAIVAIN TAISTELIMME.
JAOIMME SAALIIT, LUNNAATKIN.
VOITETUN KANSSA ISTAHDIMME
TAISTELUN JÄLKEEN PITOIHIN.
VAAN SYDÄMENI EI SAA RAUHAA!
MELSKKEESSÄ TAISTON, REMUSSA KEMUJEN
ON MIELESSÄ VAIN YKSI KUVA:
SUOMEN NEITO, MÖKKI KESKELLÄ HONKIEN!

- NYT KOTIMAAHAN SUUNNATKAAMME!
SAATTE PIAN HAARNISKAANNE
PIRTIN SEINÄÄN RIPUSTAA!
NÄIN VIRKOIN. KÄYTIIN AIROIHIN
JA SUOMEA KOHTI SOUDETTIIN
ILOISESTI LAULELLEN
JULMUUDET TAAKSE JÄTTÄEN.

OI UUDEN ONNEN ODOTUSTA!
OI KOHTAAMISTA IHANAA!
KUN NAINAN JÄLLEEN SAAN MA NÄHDÄ,
TUSKIN MALTAN ODOTTAA!
JALKOIHIN YLPEÄN NEITOLEN
MIEKKANI LASKEN HURMEISEN
JA KORALLIT, KULLAT, KIVET KALLIIT!
KUIH HÖLMÖ SEISON EDESSÄÄN.
OVELTA YSTÄVÄTTÄRIEN PARVI
MUA KADEMIELIN TÄHYSTÄÄ.
JA MITÄ TEKI NEITO? KÄÄNTYI
POIS, VILKAISI
MUA TUSKIN, OLKANSA YLI KIVAHTI:
- EN LEMMI SUA, SANKARI!!!!

MIKS TÄTÄ TEILLE KERRONKAAN
YLITSE VOIMIENI KÄYVÄÄ?
KUN YHÄ VIELÄ, AINA VAAN,
VAIKKA HAUTAA MULLE KAIVETAAN,
KUN MUISTAN SURKEAN SURUNI
EN JATKAA TAHTOIS ELÄMÄÄ
JA PITKIN PARTAA HARMAATA
KATKERA KYYNEL VIERÄHTÄÄ.

MUTTA KUULKAA! - KOTIMAASSA MUN
TIEOSSA KÖYHÄIN METSÄMIESTEN
ON PAIKKA TIEDON SALATUN.
JA NUO SYNKÄT LOUKOT KORPIEN
NE TYYSSIJOINA OVAT NOITIEH!
PÄÄMÄÄRÄ HEIDÄN, HARRASTUS
ON PERIMMÄINEN VIISAUS.
ON MENNYT KUIN MYÖS TULEVAINEN
HEIDÄN KÄSKYVALLASSAAN
JA TAHTOANSA ANKARAA
RAKKAUS, KUOLO NOUDATTA.

KUN SYDÄMENI ETSI NAINAA
JA RAKKAUTTA JANOSIN
LUMOTA LOITSUIN HALUSIN
NAINAN YLVÄÄN ARMOTTOMAN
TAIKAKEINOIN TAIVUTTA
SYDÄMENSÄ KIVIKOVAN.
PAKENIN KÄTKÖÖN METSIEN.
ETSIN VAPAUTTA KAHLEETONTA!
SIELLÄ, OPISSA NOITIEH,
ELIN VUOTTA MONEN MONTA.
VIHDOIN HETKI KOITTIKIN
HIMOITSEMANI, YMMÄRSIN
NUO LUONNON SALAT KAUHEAT,
OSASIN TAIAT, LOITSUT, LOIHDINNAT.

- HAA, JO VIIMEIN VOITON SAAN, RIEMUITSEN.
- TAIKAKEINOIN KORSKAN NAINAN ITSELLENI
VIETTELEN!
MUTTA LOPULLINEN VOITTAJA
ON KOHTALO, MUA KIUSAAVA!

KUN UUDEN VOITON UNELMISSA
VOITONRIEMUN HURMOKSISSA
TAIKOJA TEIN, LOITSUJA LAUSUIN,
MANASIN HENKIÄ, METSÄN HÄMÄRÄN
SILLOIN SALAMA HALKOI, JYRINÄN
MYÖS KUULIN, TUNSIIN
VINHAN VIHURIN,
MAA JÄRKKYI JALKOJENI ALLA,
JA ÄKKIÄ ON EDESSÄNI

RYPPYINEN EUKKO RAIHNAINEN
KUOPISTA KIILUVAT SILMÄT SEN.
TUO HARVAHAMMAS HARMAANTUVA
VANHUUDEN KURJA IRVIKUVA
- OI JALO SANKARI - SE VOIKO OLLA NAINA?
KAUHUISSAIN HÄNTÄ KATSELIN,
PURSKAHTAIN ITKUUN PARAHDIN:
- ET, RUMILUS, VOI OLLA NAINA!
SUN KAUNEUTES MISSÄ ON?
SINUSTA ONKO TEHNYT TAIVAS
TUOLLAISEN HIRMUOLENNON?
MUTTA SANOKAAHAN, ONKO KAUANKIN
KUN KOTITANTEREILTA ERKANIN?

- ON VUOTTA NELJÄKYMMENTÄ,
VASTAA NAINA. - SEITSEMÄNKYMMENTÄ
JO TÄYTTYI MULTA.
ON VINHA KIITO VUOSIEN.
ME VANHENIMME KUMPIKIN. -
HÄN JATKOI, ÄÄNI VAPISTEN. -
VAAN HEI EI HAITTAA, RAKAS OMA KULTA,
JOS HURJA NUORUUS HAIHTUIKIN.
NYT OLEN HARMAAHAPSINEN
JA KENTIES HIEMAN RYPPYINEN
EN SELLAINEN KUIN OLI ENNEN
NIIN ELOISA JA KIMMOINEN,
VAAN NYT OLEN - TUO JATKOI,
ÄÄNI VÄRISTEN, - TAIKATAITOINEN!

JA TODEN TOTTA, NOITA OLIKIN!
MÄ SIINÄ TUOTA KUUNTELIN,
SUU AUKI, SEISTÄ JÖKÖTIN,
KUIN PARASKIN TYHMYRI,
KAIKKINE VIISAUKSINENI.

MUTTA EI SIINÄ VIELÄ KAIKKI.
VOI KAUHISTUSTA!
TAIKANI TOTEUTUIKIN JA
SIINÄ TULI PILKKAA
KOHDEN OMAA NILKKAA!
TUO HARVAHAMMAS NOIDUTTU
MUA LEMPI NIIN KUIN RIIVATTU!
KUIN HAUTA SUUNSA AMMOTTI
KUN RAKKAUTTAAN TUNNUSTI
RUMILUS, IRVE NAAMALLAAN.
KAUHUISSANI KUUNTELEN
KUN YSKIEN JA RÄKIEIN
TUO KERTOI INTOHIMOSTAAN:
- VIHDOIN JA VIIMEIN HUOMASIN,
OI RAKAS KULTA, OLENKIN
KUIN LUOTU LEMMEN HURMIOON!
MUA TUNTEET POLTTAA,
MÄ HEHKUN, PALAN JA
RAKKAUTTA JANOAN

JA SINUT, SINUT HALUAN!
OI TULE! TULE! KULTA! KULTA!
MUN LEMPENI ON TULTA! TULTA!
OI TULE, OTA, RAKAS! RAKAS!!...

NÄIN HUUTAISSAAN MUA HIMOKKAASTI
TIHRUSTI MÄRILLÄ SILMILLÄÄN
JA VIITTANI LIEVETTÄ INNOKKAASTI
REPI LUISILLA KALMANKÄSILLÄÄN.
NE TUNTEISSANI KAUHISTUIN,
KAUHUSTA AIVAN KANGISTUIN.
HERÄSIN VIIMEIN, RIUHTAISIN
ITSENI IRTI, PAKENIN!
TUO HUUSI PERÄÄN: - KELVOTON!
VARASTIT NAINAN RAKKAUDEN.
VEIT MIELENRAUHAN NEITÖSEN.
NYT HALVEKSIT MUA, TUNNOTON!
SELLAINEN MIESTEN TAPA ON:
VAIN PETOS AINA MIELESSÄÄN!
MUTTA VAPISE, VARO! PETTURI!
VIELÄ KADUTTAA SUA TEKOSII!

SILLÄ TAVALLA EROSIMME.
SIITA ASTI OLEN TÄÄLLÄ
ERÄMAASSA ELELLYT
JA PETTYMYSTÄ LÄÄKINNYT.
SUO VANHUKSELLE LOHDUTUSTA
HILJAISUUS, LUONTO, RAUHA,
MUA OOTTA HAUTA, MULTA MUSTA,
MUTTA EUKKO LOUKATTUJA TUNTEITAAN
EI UNOHTAA VOI MILLOINKAAN.
MYÖHÄSYNTYINEN LEMPI
HÄNTÄ PIINAA, SEN KÄÄNTÄNYT
ON ILKITÖIHIN, NIITÄ HELLII, RAKASTAA.
MYÖS SINUA HÄN VAINOAA.

TARINAA TÄTÄ KUUNTELI
TARKASTI RUSLAN-SANKARI.
SILMIÄÄN
EI UMPEEN SAANUT UNEN HÄIVÄ.
MIETTEISSÄÄN
EI HUOMAA MIES: KOITTANUT
ON UUSI PÄIVÄ.
HAVAHTUU VIHDOIN, KIITOLLISENA
SYLEILEE VANHAA TIETÄJÄÄ,
RATSUNSA SELKÄÄN KAPUUA,
RATSUA AROLLE KANNUSTAA,
PÄIN TAIVAAN RANTAA NELISTÄÄ.
VANHUS NUORTA YSTÄVÄÄ
NÄIN HYVÄSTELEE:
ONNELLISTA MATKAA!
MUISTA VANHAN NEUVOJA,
JA RAKASTA NUORTA VAIMOA!

Näin laului minulle Ruslanin ja Ljudmilan ensimmäisen laulun tuo viisas kissa. Mutta koska runoiltamme aihe on suomalaisten osuus tässä Venäjän kansalliseepoksessa, en rupea toistamaan Teille sanatarkasti kaikkea mitä kissa minulle kertoi runoelman 6:ssa laulussa. Se veisikin meiltä yli 3 tuntia. Kerron lyhyesti mistä runoilija kertoo ja keskityn pääasiassa niihin kohtiin joissa suomalaisilla on osaa ja arpa. Eli siis toisen laulun alussa kohtaamme ensin Rogdai ja Farlafin. Rogdai, hurja, levoton, ratsastaa yksin arolla ja häntä riivaa häijy henki. Hän lietsoo mustasukkaisuutta, kunnes lopulta

PUUSKAHTAA NÄIN ITSEKSEEN:
- SINUSTA RUSLAN SELVÄN TEEN!
PIAN NEITO ITKUUN SYYTÄ SAA!
RATSUNSA KÄÄNTÄÄ, KANNUSTAA
TAKAISIN TÄYTTÄ LAUKKAA LASKETTA.

Farlaf on sillä aikaa leirytnyt puron varteen ja kaikessa rauhassa syömässä eväitään kun näkee hurjistuneen ritarin ratsastavan itseään kohti. Pelästyneenä Farlaf jättää varusteensa ja ryntää ratsullaan karkuun. Ojaa ylittäessään hän kuitenkin pudota matkääntä kurajojaan. Rogdai on jo lyömässä häntä kuoliaaksi kun havaitsee erehdyksensä. Harmissaan Rogdai ei voi lopulta kuin nauraa itselleen. Silloin sankari

KOHTAA AKAN HARMAAPÄISEN
KOUKKUSELÄN KÄPPYRÄISEN.
TUO SAUVALLANSA VIITTOEN
OSOITTI HÄNELLE POHJOISTA:
RUSLANIN TAPAA SINÄ SIELTÄ.
RAVITSI VIHA ROGDAIN MIELTÄ.
JA VIHAN VELI ON KUOLEMA.

NO ENTÄ FARLAF? - RÄHMÄLLÄÄN
LOJU RAPAKOSSA, KYSYY ITSELTÄÄN:
OLLAANKO VIELÄ HENGISSÄ?
HÄIPYIKÖ HÄIJY KILPAVEIKKO?
KUULUU PÄÄNSÄ PÄÄLTÄ ÄÄNI HEIKKO
KUN HÄLLE KÄHISI TUO EUKKO:
- YLÖS MIES. VAARA OHI ON.
ON ARO TYHJÄ, VAARATON.

NOLONA KÖMPII URHO RAPAKOSTA,
HUOKAISEE MIELIN ILOISIN:
- KAS EHJIN NAHOIN SELVISIN!

MUA USKO FARLAF - EUKKO JATKAA
- LJUDMILAA LÖYTÄÄ VAIKEAA
ON SUN, ON HÄNEN LUOKSEEN MATKAA.
ET HÄNTÄ SAATA TAVOITTA.
SIIS OTA VARTEEN NEUVO TÄÄ:
TAKAISIN KÄÄNNY, KOTIIN JÄÄ!

SIELLÄ SEUTUVILLA KIEVIN
VOIT TILALLASI PERITYLLÄ
ODOTELLA RAUHALLISIN MIELIN
LJUDMILA TALLESSA ON KYLLÄ!

KATOSI EUKKO. SANKARIMME
MIES JÄRKEVÄ VAIKKA MALTITON
KOTIINSA KOHTA MENNYT ON
JA UNOHTAA PIAN KUNNIAN
JA IHANAN NUOREN LJUDMILAN.

Vanha eukko oli tietenkin suomalainen noita-akka Naina (tässä yhteydessä Pushkin-tutkijat arvelevat runoilijan kuulleen suomen sanan nainen!) ja Nainan neuvo Farlafille sisältää tietenkin häijyn juonen, mutta se paljastuu vasta viidennessä laulussa.

Ruslan ratsastelee yksin pitkin poikin aroa epätoivoisissa mietteissä, kunnes havahtuu siihen että nuoli suhahtaa hänen ohitse.

TAAKSEEN VILKAISEE RUSLAN, HÄNTÄ PÄIN
TANASSA PEITSI, RAIVOPÄIN
RATSASTAA HURJA SOTURI
JA SALAMANA VASTAAN RYNTÄÄ RITARI.
- SAINPAS SINUT KIINNI, ODOTA!
HUUTAA TUO TOINEN HURJÄPÄÄ.
- SAAT HENGESTÄSI TAISTELLA!
PIAN HAUTASI ON PAIKKA TÄÄ.
ETSI MORSIANTA SIELTÄ!
KOURISTAA VIHA RUSLANIN MIELTÄ...

VAAN MISSÄ ONKAAN NEITOSEMME?
JÄTÄMME HETKEKSI SANKARIT,
PIAN SAATTE HEISTÄ KUULLAKSENNE,

JO AIKAA SITTEN OLISI
PITÄNYT MUISTAA NUORTA LJUDMILAA
JA KOHTALOAAN KAUHEAA.

TUON KUMMALLISEN SATTUMAN
JO KERROINKIN, MITEN KESKIYÖLLÄ
SYLISTÄ SULHON KIIHKEÄN
MORSION UJON VIATTOMAN
TEMPAISI VOIMA PIMEÄN.

VOI ONNETONTA, KUN VELHO TEMP AISI
SINUT VÄKEVILLÄ KÄSILLÄÄN
HÄÄVUOTEELTA JA SINUT KIIDÄTTI
RÖYHKEÄSTI SYLISSÄÄN
PÄIN PILVIÄ MYRSKYYN UKKOSEEN
JA SAAPUI VIHDOIN VUORILLEEN.
TAJUSI, MUISTISI MENETIT
KUN TSERNOMORIN SYNKKÄÄN LINNAAN
SYLISSÄ PEIKON LENNÄHDIT.

MAJANI KYNNYKSELLÄ KERRAN
KESÄISEEN AIKAAN KATSELIN
KUN KUKKO, KANAPARVEN HERRA
KANANEITOSTA ARKAA PIIRITTI
JA KIIMAISENA KIEKUI LI.
HUUMATTUNA HEKUMASSAAN
JO SIIVILLÄ SYLEILI ARMASTAAN.
VAAN TAIVAHALLA KAARTELI
HARMAA HAUUKKA VIEKKAASTI.
SALAMANA ISKI ALAS,
TAAS LENTOON NOUSI, KYNSIEN
OTTEESSA KANAPOLOINEN.
JA KUKKO KIEKUI KAUHUISSAAN,
TURHAAN HUUTELI ARMASTAAN.
VAIN LIITÄVÄN NÄKI HÖYHENEN
TUOMANA VIENON TUULOSEN.

UINAILI AINA AAMUUN ASTI
LJUDMILA, JOTA RASKAHASTI
PAINOI UNOHDUS. HERÄTESSÄÄN
HÄMÄRÄSTI MUISTELEE,
VIERELTÄÄN ETSII, KAIPAILEE:
- OI MISSÄ RAKAS PUOLISONI...
PELÄSTYEN KATSOO YMPÄRILLEEN.
KERRASSAAN OUTO HUONE ON
JOHONKA JOUTUNUT ON ONNETON.
KESKELLÄ HÖYHENTYYNYJEN
LEPÄILEE, ALLA KATOKSEN
ON VERHOT, PATJAT PÖYHEÄT.
JA TUPSUT, KANKAAT KIRJOTUT
OVAT KULTALANGOIN OMMELLUT.
RUBIINIT LIEKEIN SÄIHKYVÄT
JA KULTAISET KORUASTIAT
SUITSUKETUOKSUT NOSTAVAT...
NO JÄÄKÖÖN, EI KANNATA
TALOA VELHON KUCAILLA.
SHEHERADZADE JO KAUAN SITTEN
VAROITTI TYHJISTÄ KUORISTA:
LINNASTA ONKO HYÖTYÄ
JOS PUUTTUU SYDÄNYSTÄVÄ!

Ljudmilan luo tulee kolme palvelijatarta, hänet puetaan
upeaan pukuun ja koristellaan ylellisillä koruilla. Hänelle
annetaan peili, mutta Ljudmila kääntää päänsä pois
peilistä. Ja silloin huomauttaa runoilija:

KEN TOTUUTTA VAIN RAKASTAA
JA TUNTEE IHMISSYDÄMEN.
HÄN TIETÄÄ KOKEMUKSESTA:
JOS NAINEN ON NIIN MURHEISSAAN
ETTEI VASTOIN TAPOJAAN

- VAIKKA LÄPI KYYNELTEN -
EDES SALAA PEILIIN VILKAISE
KAS SILLOIN SUREE TOSISSAAN!

Ljudmila saa kuitenkin vapaasti kuljeskella Tsernomorin ylellisessä linnassa ja puutarhassa. Epätoivoissaan hän kuitenkin yrittää itsemurhaa, mutta silloin taikavoimat vaivuttavat hänet jälleen uneen. Ja kun Ljudmila seuraavan kerran herää, niin

SILLOIN OVI AUKEAA,
SISÄÄN YLVÄIN ASKELIN
VÄLKKYVIN PALJAIN SAPELEIN
KÄY PARIJONA MURJAANEIN.
ASTUVAT YLEN ARVOKKAASTI
KESKELLÄÄN KANTAVAT VAROVASTI
TYYNYLLÄ PITKÄÄ PARTAA HARMAATA.
ASTELEE PARTAA SEURATEN
LEUKA PYSTYSSÄ KOPEASTI
KÄÄPIÖ KYSSÄSELKÄINEN.
KALJUUN PÄÄHÄN PIKKUMIEHEN
- YÖMYSSYN SUIPON PEITTÄMÄÄN -
TUO PARTA KUULUU. VUOTEEN VIEREEN
KÄÄPIÖ EHTII. NEIDON VIEREEN ÄNKEÄÄ.
NEITO KOVASTI SÄIKÄHTÄÄ,
KAUHUISSAAN TEMPAA VIKKELÄSTI
MYSSYN UKON PÄÄSTÄ, KIMEÄSTI
KIRKAISEE, KILJUU, HUUTAA HIRVEÄSTI.

LYÖ ÄÄNI MURJAANIEKORVAT LUKKOOK
JA PAKOKAUHU ISKEE UKKOOK
HÄN YRITTÄÄ KÄDET KORVISSAAN JUOSTA PAKOOK,
KOMPASTUU PARTAANSA JA KAATAA KOKO JOUKON
LAKOOK

JOUKKO SINNE TÄNNE SÄNTÄILE
JOTAIN VIERASTA KIELTÄ MÖLISEE
YRITTÄÄ PARTAA SELVITTÄÄ
- LJUDMILAN KÄTEEN MYSSY JÄÄ!

VAAN MITEN KÄVI SANKARIN?
KAI MUISTATTE, HÄNET HAASTETTIIN.
ORLOVSKI, SIVELTIMEEN TARTU
JA MAALAA ÖINEN TAISTELU
KUN KUUTAMOSSA KALVAKKAASSA
KÄYTIIN HURJA OTTELU...

No, emme nyt rupea tässä kuvailemaan millaisen maalauksen Orlovski myöhemmin maalasi aiheesta. Orlovski oli puolalaissyntyinen maalari, joka Pushkinin aikaan oli kuuluisa taisteluaiheisista maalauksistaan. Toteamme vain, että vihastus antoi Ruslanille ylliluonnolliset voimat ja hän heitti vastustajansa Dnjeprin.

JA TARU KERTOO, ETTÄ VEDENEITO
ASUJA DNJEPRIN SYVÄNTEIDEN
PAINOI ROGDAIN KYLMÄLLE POVELLEEN
SUUTELI KOSTEILLA HUULILLAAN
JA SYLISSÄÄN VETI SYVYYTEEN.
JA KERROTAAN, ETTÄ YHÄ VIELÄ URHON HAAMU
RANNOILLA DNJEPRIN HARHAILEE
JA YÖN USVASTA KUN KASVAA AAMU
KALASTAJIA HÄIRITSEE.

Kolmannen laulun alussa Pushkin etukäteen pilkkaa aikansa kriitikoita jotka tulevat haukkumaan hänen runoelmansa karkeata kielenkäyttöä ja vapaata mittaa. (Kuulostaako tutulta, kun muistellemme Aleksis Kiven saamaa vastaanottoa Suomessa puoli vuosisataa myöhemmin!) Sitten palataan Tsernomorin linnaan seuraavana aamuna.

HARMISSAAN LOJUU VUOTEELLAAN
TSERNOMOR, ILMAN HATTUAAN.
ORJAJOUKKONSA KURJA UURASTAA
LUUKAMMALLA YRITTÄÄ SUORISTAA
PARTANSA TAKKUISTA KIEMURAA.
LENNÄHTÄÄ SILLOIN IKKUNALLE
SIIVEKÄS KÄÄRME, KIERTYY KIEMURALLE
JA RAUTAISTA HÄNTÄÄNSÄ KALISTAA
JA - KAPPAS VAIN - SIINÄ NAINAN MUODON SAA
SUU AUKI JOUKKO TUIJOTTA.

- OI TERVE SULLE VELISENI! KUNNIOITTAVASTI
SUA KAUAN OLEN IHAILLUT.
VAIN KUULOPUHEIN TÄHÄN ASTI
KUNNIASI TODENNUT.
KOHTALO MEIDÄT YHTEEN VIE
ON YHTEINEN MEILLÄ VIHAMIES.
LEIJUU UHKAN PILVI PÄÄSI PÄÄLLÄ
SINUA SULHANEN VAINOAA.
LOUKATTU KUNNIANI TÄÄLLÄ
MINUA KOSTOON KANNUSTAA.

KÄÄPIÖ KATSOO MAIREASTI
NOITA-AKKA, KÄTENSÄ OJENTAA
JA VANNOO: NAINA, VALTAVASTI
TSERNOMOR SUN KUMPPANNUTTAS ARVOSTAA.
NYT KAVALA FINN SAA HÄPEÄN
EIVÄT TEPSE JUONET SUOMALAISEN
TAIKAKEINOON VENÄJÄN.
SALAISUUS KUULE: PARTA TÄÄ
ON TSERNOMORIN SIUNAUS
EI MIKÄÄN TURHA KAPISTUS.

ET SALAISUUTTA VARMAAN ARVAA?
NIIN KAUAN KUIN EI MIEKKA LEIKKAA
MUN PARRASTANI KARVAN KARVAA
EI KUKAAN KELPO SANKAREISTA
TAI KUOLEVAINEN VASTUSTAA
VOI PIENINTÄKÄÄN AIETTANI.
LJUDMILA PYSYY VALLASSANI,
KÄY RUSLAN KOHTI KUOLEMAA.

JA NOITA TOISTI SYNKEÄSTI:
HÄN KUOLLA SAA, HÄN KUOLLA SAA.
JA KOLME SÄHÄHDYSTÄ PÄÄSTI,
KOLMASTI MAATA POLKAISI,
KÄÄRMEENÄ ILMAAN LENNÄHTI.

Voitonriemuisena lähti velho siitä tapaamaan Ljudmilaa,
mutta ei löydäkään tätä mistään. Ja

KERROINKO SULLE, KUULIJANI
JO PILOPAIKAN NEITÖSEN?
HÄN YÖNSÄ VIETTI ITKIEN,
VÄLILLÄ NAUROI MAKEASTI
SÄIKÄHDYSTÄ MUISTAEN.
AAMUN VALJETESSA APEASTI
LJUDMILA NOUSEE VUOTEELTAAN
KATSEENSA SILLOIN VAROVASTI
KÄY KUVASTIMEEN KORKEAAN.
NYYYHKIEN MUISTAA EILISTÄ
EI KATSETTAAN KÄÄNNÄ PEILISTÄ.
KESKELLÄ MIELENKUOHUJEN
JUOLAHTI PÄÄHÄN NEITÖSEN
HÄN SIINÄ JOUTESSANSA ETTÄ
VOISI KOKEILLA PEIKON PÄÄHINETTÄ.
KUKAPA HÄNTÄ MOITTIA VOIS
KUN HILJAISTA ON, KAIKKI OVAT POIS
JA SEITSENTOISTAVUOTIAS

ON HATTUIHIN NIIN HALUKAS
JA KÄRKÄS NIITÄ KÄYTTÄMÄÄN.

HÄN PÄÄHINETTÄ PYÖRITTÄÄ,
SEN PAINAA SUORAAN OTSALLEEN
JA KALLELLEEN, JA NÄIN JA NÄIN
JA SITTEN VIELÄ NURINPÄIN
- JA IHME IHMEITTEN,
SAI AIKAAN KUMMAN MUUTOKSEN.
PEILISTÄ KATOSI NEITONEN.
KUN LAKIN KÄÄNTÄÄ, PEILISTÄÄN
LJUDMILA KATSELI ITSEÄÄN.
VAAN NURINPÄIN. EI KUVAA NÄY.
TAAS LAKKI POIS, SE ESIIN KÄY.

- OI MAINIOTA, VELHO KULTA,
TÄHÄN LOPPUI HUOLI MULTA!
VOIN NÄKYMÄTÖN OLLA NÄIN.
JA MYSSYN VANHAN VEIJARIN
LJUDMILA POSKIN NAURAVIN
TAAS PAINAA PÄÄHÄN - VÄÄRINPÄIN!

Tämän jälkeen tulemmekin runoelman kuuluisimpaan kuvastoon, kun Ruslan ratsastaa muinaisen taistelun taistelutantereelle. Joka puolella makaa vain röykkiöittäin luurankoja ruostuneissa haarniskoissa, katkenneita peitsiä, ruostuneita kilpiä ja vääntyneitä miekkoja. Ruslan kohtaa jättiläismäisen elävän pään. Pää osoitetaan Tsernomorin veljeksi, jonka Tsernomor on petänyt ja loihnut taistelupaikan vartijaksi. Pää paljastaa Ruslanille Tsernomorin parran salaisuuden ja neuvoo mistä Ruslan löytää taikamiekan jolla voi katkaista Tsernomorin parran.

Neljännän laulun alussa runoilija ylistää omaa aikaamme, joka on niin valistunut, ettei usko noituuteen, joten avioliitot voivat olla rauhassa, kun morsiamia ei sentään ihan häyryönä temmata vieraisiin sänkyihin.

Neljännessä laulussa tapaamme sitten kasaarien kaanin Ratmirin. (Kasaarit olivat hunnien jälkeläisiä oleva kansa Volgan suistossa). Vaelluksellaan Ratmir tulee ihmeelliseen linnaan, jonka kaikki miesväki on kuollut taisteluissa. Linnan ihanan kaunis naisväki houkuttelee Ratmiria lullaan kuin seireenit Odysseusta muinoin, Ratmiria hemmetellään monin tavoin, hänet viedään mm. saunaan (runossa on upea saunakuvaus, palaamme siihen toisessa yhteydessä) ja lopulta Ratmir nukahtaa autuaana nuoren kaunottaren syliin unohtaen lopullisesti Ljudmilan. Mihail Glinkan oopperassa Ratmirin seikkailu saa keskeisen osan ja sävellykset ja tanssit ovat ilmeisesti innoittaneita.

Samaan aikaan Ljudmila jatkaa piiloleikkiään Tsernomorin kanssa, kunnes Tsernomor keksii ovelan juonen: hän tekeytyy Ruslaniksi ja saa Ljudmilan paljastamaan itsensä. Tsernomor vaivuttaa Ljudmilan ikiuneen ja sitten:

VOI HIRMUNÄKYÄ! JULKEAA
SULOJA NUOREN LJUDMILAN
RUMILUS KÄSIN KOSKETTAA,
VOI NEITO-RAUKKAA UINUVAA!

VAAN SILLOIN - TORVEN ÄÄNI KAJAHTAA
JOKU HAASTAA VELHON TAISTOON.
HÄMMENTYY VELHO, KALPENEE
LAKILLA NEIDON PEITTELEE,
KIIRUHTAA HURJAAN KOITOKSEEN
KIETAISTEN PARRAN HARTEILLEEN.

Viidennen laulun alussa kuvataan sitten Ruslanin ja Tsernomorin kaksinkamppailu. Kamppailun tuoksinassa Ruslan saa tarrattua kiinni Tsernomorin parrasta, eikä irroita vaikka Tsernomor nousee lentoon ja lentää kolme päivää Venäjää ristiin rastiin Ruslan parrassaan. Lopulta peikko väsähtää ja Ruslan saa miekallaan sipais-

tua peikon parran poikki, joilloin Tsrnomor menettää taikavoimansa. Ruslan sitoo parran voitonmerkinä kypäränsä töyhdeksi ja rientää etsimään Ljudmilaa. Löytääkin tämän vaipuneena ikiuneen. Ruslan suutelee Ljudmilaa, turhaan, koettaa kaikki keinot jotka sadut antavat nukkuvan prinsessan herättämiseksi mutta turhaan. Epätoivoinen Ruslan luulee jo menettäneensä Ljudmilan ikuisiksi ajoiksi, kun

KUULEE ÄÄNEN, TUTUN NIIN
SE VANHA YSTÄVÄ ON FINN:
PÄÄ PYSTYYN, URHO SATULAAN
NOUSE, OTA MUKAASI NEITO UINUVA
KOTIMATKALLE KÄY,
SÄILYTÄ LEMPESI KUNNIA.
SIELLÄ KUNNAHILLA KIEVIN
ISÄNSÄ KODISSA HERÄÄKIN
LJUDMILA LUMOUKSESTAAN.

Ruslan ottaa nukkuvan Ljudmilan syliinsä satulaan ja lähtee vaivalloiselle kotimatalle. Sillä aikaa Nainan juoni alkaa paljastua. Naina etsii käsiinsä Farlafin, joka on vetäytynyt kotilalleen. Ja

KOITTI HETKI HIRMUINEN
ILMESTYI NOITA KÄSKIEN:
SATULOITSE RATSUS!
KAI MINUT TUNNET? KÄY MUKAANI!
KISSAKSI VELHO MUUTTUI. NIIN
MATKAAN SIITÄ LÄHDETTIIN.
KISSA TIETÄ OPASTI
PERÄSSÄ FARLAF RATSASTI.

Nainan opastama Farlaf seuraa Ruslania, ja kun tämä uupuneena nukahtaa, hiipii Ruslanin taakse ja
TUO NOIDAN APULAINEN, PETTURI,
KATALAN KÄDEN KOHOTTI,
TERÄKSEN SELKÄÄN SURVAISI,
KOLME KERTAA, SITTEN PAKENI
RAAHATEN MUKANAAN LJUDMILAA
KALLISTA SAALISTAAN UINUVAA.

NIIN VIRUU RUSLAN TIEDOTONNA
YÖN HÄMÄRÄSSÄ AROLLA,
AIKA RIENTÄÄ, VERI VIRTAA
AVONAISISTA HAAVOISTA.

PÄIN KIEVIÄ FARLAF RATSASTAA
JA NUKKUVAA VIE LJUDMILAA.
JO NÄKEE TUTTUA LAIDUNRANTAA,
NÄKEE DNEPRIN RANNAT EDESSÄÄN.
JO KAUPUNKIIN HÄNET RATSU KANTAA
KUPOLIT KIILTÄÄ PÄÄLLÄ PÄÄN.
KADUILLA HUUDOT KAJAHTAA
JA KANSANJOUKKO RIEMUISSAAN
TUNGEKSII, SAATTAÄ RATSASTAJAA.
JOKU ISÄLLE VIESTIÄ KIIDÄTTÄÄ.
EI ARVAA JOUKKO HURRAAVA
JUHLIVANSA PETTÄJÄÄ.

Surun murtama suuriruhtinas Vladimir ilostuu, kun Farlaf saapuu Ljudmilan kanssa. Kohta kuitenkin uusi suru kohtaa Kievin. Ljudmila ei herää lumouksestaan ja Kieviin julistetaan maansuru. Silloin Kieviä uhkaa uusi vaara: petshenegit, turkkilaissukuinen naapurikansa on kuullut rikkaan Kievin heikkouden-tilasta ja marssii sotaan Kieviä vastaan.

VAAN SAMAAN AIKAAN VIISAS FINN
ERAKKO KOLKON ERÄMAAN
HENKIEN HERRA MAHTAVIN
KÄY VIIPYMÄTTÄ TOIMIMAAN.

ON ARON LAAJAN TAKAMAILLA
TAKANA VUORTEN KARUJEN
IHMISSILMÄN KOSKETUSTA VAILLA
NIIN OUTO LAAKSO SALAINEN.
JA LÄHDETTÄ ON SIELLÄ KAKSI.
ELÄVÄ VESI TOISESTA PULPPUAA,
PAISUU PURON SOLINAKSI.
VAAN TOISEN VESI KUOLLUT ON,
EI VIRTAA PURO ELOTON.

KAKSI TYHJÄÄ MALJAA KÄDESSÄÄN
ERAKKO SINNE ILMESTYY
LINNUTKIN VAIKENEVAT IHMEISSÄÄN
KUN HÄN LÄHTEIDEN VIEREEN KYKKISTYY,
LÄHTEESTÄ KUMMASTAKIN ASTIANSÄ TÄYTTÄÄ
SEN JÄLKEEN LENNÄHTÄÄ
HALKI ILMAN AROLLE, PAIKKAAN JOSSA
RUSLAN TIEDOTONNA VIRUU VERILAMMIKOSSA.

ENSIN KUOLLEELLA VEDELLÄ VALELEE,
SITTEN VEDELLÄ ELÄVÄLLÄ URHON VIHMOO FINN
LOITSUN LAUSUU, TAIAT TEKAISEE,
VIRKISTYY JO RUUMIS SANKARIN.
HÄN NOUSEE, KATSEIN TERÄVIN
KIRKASTA PÄIVÄÄ SILMÄILEE.
RIEMASTUU, KUN TUNTEE VANHAN TIETÄJÄN,
RIEMUISSAAN TÄTÄ SYLEILEE.
VANHUS RAUHOITTELEE INTOA NUOREN YSTÄVÄN:
- POIKASENI, KOHTALOSI TAYTTYY,
SUA VERINEN HÄÄJUHLA ODOTTAA
JA JULMASTI MIEKKASI LAULAA SAA.
KAUHISTAA KASVOSI VIHAMIESTÄ
JA RAUHA VÄISTYY SODAN TIELTÄ.
KÄY KIEVIIN, LJUDMILAN LÖYDÄT SINÄ SIELTÄ.
OTA SORMEESI TAIKASORMUS TÄÄ,
OTSAANSA SILLÄ KOSKETA, NIIN LUMOVOIMA
HÄVIÄÄ!
HYVÄSTI, URHO, NYT VOIN KUOLLA.
ONNELLISINA ELÄKÄÄ, TAPAAMME
TAAS VASTA HAUDAN TUOLLA PUOLLA.

KATOAA VANHUS. RUSLAN
TAAS YKSIN ON AROLLAAN.

OI KUINKA NÖYRYYTETTY ONKAAN
NYT KIEV JOTA SAARRETAAN.
MASENNUS, LAMA VALTAA KANSAN,
VAIKERTAA JOKU VOIHKIEN
ON TOISEN SURU HILJAINEN.
VLADIMIR YKSIN SURUISSANSA
LJUDMILAA VALVOO RUKOILLEN.
VAIN PIENI JOUKKO PAJARIEN
USKOLLISTEN RITARIEN
VALMISTUU TAISTOON VAIETEN.

TAISTELLAAN AINA YÖHÖN ASTI,
EI VOITTOA SAA KUMPIKAAN,
LÖYHKÄSSÄ RUUMISRÖYKKIÖIDEN
KÄYVÄT VÄSYNEET SOTURIT NUKKUMAAN.
LUOMET PAINAVAT RASKAHASTI,
VERIHÖYRY HUURUAA YLLÄ MAAN.
KENTÄLTÄ KUULUU VAIMEASTI
HAAVOITTUNEIDEN VAIKERRUS
JA SUREVIEN LESKIEK RUKOUS..

AAMULLA JOUKKOA VENÄLÄISTÄ
OUTO NÄKY HÄMMENTÄÄ:
AROLTA, PÄIN VIHAMIESTÄ
VIERAS RATSUKKO NELISTÄÄ.
TULENA LOIMUAA HAARNISKANSA

KUIN MYRSKY ISKEE MIEKALLANSA
RIVI VIHOLLISEN KAATUU LAKOON
JA TAKAA TULEVAT KÄÄNTYVÄT PAKOON.
SE ON RUSLAN, KUIN UKKONEN
KÄY KIMPPUUN PESHENEGIEN.
MIEKKANSA MISSÄ VIUHAHTAA,
RATSUNSA MISSÄ KORSKAHTAA
POIS HARTIOILTA LENTÄÄ PÄÄ
JA PÄÄTTÖMÄT KAATUVAT RIVEITTÄIN
JA HETKESSÄ ON KENTTÄ NÄIN
PEITOSSA RUUMISKASOJEN,
SILVOTTUJEN, VERISTEN.

JA KUTSUU TORVI, LUOKSEEN EHTI
RATSUJOUKKO SLAAVIEN,
SE SANKARIA SEURATEN
LYÖ, HAKKAA - KUOLE MAHOMETTI!

JA PESHENEGIT PELON VALTA
AJAA KARKUUN ISKUIIN ALTA
SLAAVILAISTEN MIEKKOJEN
VAAN EIVÄT SÄÄSTY KUOLEMALTA.
LYÖ HEIDÄT VENÄLÄINEN KALPA.

ON KIEV RIEMUISSAAN, JA RUSLAN
KATUJA PITKIN RATSASTAA
VOITTOISA MIEKKA KOHOLLAAN
PURPPUROI VERI HAARNISKAA
JA KYPÄRÄN PARTA HULMUAA...

MIES TOIVON SIIVITTÄMÄNÄ LINNAAN
KIIRUHTAA, ASTUU SALIIN HILJaiseen.
LJUDMILA SIELLÄ UNAILEE,
VLADIMIR SEISOO VIERESSÄÄN,
MASENTUNEENA, YKSINÄÄN.
KAS YSTÄVÄT VEI SOTA VERIKENTILLEEN.

ON OVENVARTIJANA FARLAF,
KEN VAARAA AINA VIEROKSUU,
ETÄÄLLÄ TAISTON TUOKSINASTA
TOISTEN HÄTÄÄ HALVEKSUU.

RUSLANIN KUN TUNTEE KONNA,
SUONISSAAN VERI JÄHMETTY
JA SILMÄT SAMMUU, TIEDOTONNA
MIES PAIKALLENSA LYYHISTYY.
- KOSTOA PETOS ODOTTAA!

LJUDMILAN VIEREEN RIENTÄÄ RUSLAN
JA OTTAA TAIKASORMUKSEN,
NUKKUJAN LEVOLLISTA OTSAA
KOSKETTAA ARASTI, PELÄTEN.
VAAN SILLOIN, OI IHME IHMEIDEN
NEITO KIRKKAAT SILMÄT AVAA,
HAUKOTTELEE, IHMETTELEE
NIIN PITKÄÄ UNTA UUVUTTAVAA.
JA TUNTIESSAAN RUSLANIN
SYLIINSÄ SULKEE SANKARIN.

MITENKÄ PÄÄTTY TARINANI,
SEN ARVATA SAAT KUULIJANI.
LEPPYY VÄÄRÄ VIHA SUURIRUHTINAAN
HÄN ELÄKEVAARINA KAITSEE LAPSENLAPSIAAN.
ILKITYÖNSÄ TUNNUSTAEN,
KATUEN, MAASSA MATAEN
SAA FARLAF ANTEEKSI RIKOKSEN.
ON POISSA TERNOMORIN TAIKAVOIMA,
HÄNET HOVINARRIKSI OTETAAN
JA TAAS JUHLII JOUKKO ILAKOIVA
KORKEASSA SALISSAAN

KUN KERA POTRAIN POIKAIN JA YSTÄVÄIN
VLADIMIR JUHLII
TARINAA AIKAIN MENNEITTEN
JA PÄIVÄIN TAAKSE JÄÄNEIDEN.